

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Lapvezér: Dr. Rajk Aladár orsz. képviselő.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társszerkesztő: Wagner Antal	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Fél évre 5 kor. Negyed évre 2.50. Egyes száma ára 2 fillér.
---	---------------------------------	--	-----------------------------------	---

A horvát kérdés.

Baja, 1907. nov. 13

III.

Hogy a horvát nemzet mennyit nyer az 1868-iki egyezményvel, legjobban bizonyítja a *közoktatásügyi autonomia*.

Nincs a világnak az a kulturállama, mely az iskola és a nemzeti nyelv és érzés közötti szoros és szerves kapcsolatot félreismerné. Az iskola ad irányt az életnek. Az iskola rányomja bélyegét a lélekre, s nagyon ritka az az eset, hogy valaki későbbi életében eltérjen azoktól az elvektől, melyeket öntudatlanul bár és észrevétlenül, de annál erősebben szívott magába. Miként a fizikában Newton „tehetetlenségi törvény“-e értelmében a mozgó test mindaddig megtartja mozgása irányát, amíg ellentétes erők attól el nem térítik: úgy az életben is megtartja az ember azt a szellemi irányt, melyet az iskola kijelölt számára, föltéve, hogy valami rendkívüli ok nem kényszeríti az embert irányának megváltoztatására. Jól tudta tehát Horvátország, hogy mit kért és mit kapott az autonóm iskolaüggyel.

Általános közművelődési szempontból természetesen nem hasonlíthatjuk össze a horvátországi iskolát a magyarországgal, mert az irni-olvasni tudók száma a két országban úgy aránylik, mint 5 a 3-hoz. S ez arány még kedvezőbb Magyarországra nézve, ha csupán a fajmagyar lakosságot hasonlítjuk össze a fajhorvát és szerb lakossággal. Mert míg Magyarországon az analfabéták százalékszámát elsősorban a nemzetiségek szolgáltatják, addig Horvátországban ép a bevándorlott magyar és német lakosság körében legtöbb az irni-olvasni tudó. (1891-ben Horvátország németajku lakosai közül 55%, magyar 36%, horvát-szerb 23% volt az irni-olvasni tudó.) E szempontból tehát Horvátország mögötte marad Magyarországnak, noha a haladás folytonos.

Ámde nemzeti szempontból Horvátország helyzete sokkal kedvezőbb, mint az anyaországé. Mert míg nálunk Magyarországon kivált az elemi iskola félelmetes tarkaságot mutat föl nyelv

és nemzetiség szempontjából, addig Horvátország kezel másfél ezer elemi iskolájából alig 70 az idegen ajkú. Nálunk még vannak idegen ajkú középiskolák, náluk nincsenek. A közoktatás *nyelvi és nemzetiségi egysége* oly áldás, melyért mi magyarok megirigyelhetnők a horvátokat, kiknek többet adtunk a kiegyezésben, mint amennyivel magunk birtunk.

Magyarország közoktatásügye a közép- és felsőfokon hála Istennek oly erős nemzeti jelleggel bír, hogy az értelmiség, mely abból kikerül, a tót túlzókat kivéve, megmarad magyarnak. Oláh középiskoláink persze oláhokat nevelnek. De ezektől nem kellene féltünk a magyarságot, ha az elemi oktatásban a magyar nemzeti eszme kellőképpen érvényesülne. De valljuk be, e tekintetben a sok is, mit eddig tehetünk, vajmi kevés. Megmutatta a tavali kultusz-budget tárgyalása, hogy nemzetiségeink mily szívósan ragaszkodnak iskoláikhoz, melyekben csak mostoha-gyermek módjára kezelik a magyar nyelvet. S a középiskolai tanférfiak is még mindig sok panaszt hallatnak az idegen ajkú elemi iskolából a középiskolába föllépő ifjuság magyar tudásának gyöngesége miatt — a Bácska gimnáziumait sem véve ki. Horvátország elemi iskolái ellenben horvátok, benne az ifjuságnak az a része is, mely nem lép értelmiségi pályára, megtanul horvátul érezni és gondolkodni, megtanulja a délszlávot jellemző, szinte fanatikus ragaszkodást nemzetiségéhez. Vegyük ehhez a horvát alpapság és a tanítói kar izzó sovinizmusát, mely vajmi könnyen ragad át az ifjuságra: s megkaptuk a kulcsát sok olyan jelenségnek, mely álmélkodással töltené el Zrinyieket, ha az „Uj Zrinyiász“ szerint napjainkban valóban föltámadnának.

Amikor pedig ez az ifjuság fölkerült a 17. középiskolának, vagy a különböző szakiskoláknak valamelyikére, ez a szellem tudatossá, mélyebbé válik, ez lesz az a zománc, mely a horvát intelligenciának műveltségét bevonja. Magában véve new is volna ez baj, sőt saját nyelvének és nemzetiségének intenzív kultusza minden nép kötelessége és lét-

föltétele. Ott a hiba, hogy a horvát sovinizmus ezzel be nem érve, a magyarság gyűlöletében is saját nemzetiségének erősödését keresi. Jó horvátnak csak azt tartják, aki a magyarnak esküdt ellensége. A „magyarón“, vagyis magyar-párti elnevezés Horvátországban oly értelemmel bír, mint nálunk a „gyászmagyar“. A horvát iskola által nagyraelevelt ezen igazságtalan sovinizmus világos példáját mutatja a zágrábi egyetem magyar tanszékének kérdése. A magyar kormány már 1895-ben állított föl a budapesti egyetemen katedrát a horvát nyelvnek és irodalomnak; a horvát közoktatásügyi osztályfőnökség ellenben 1903-ig késett a reciprocitással s késett volna ki tudja meddig, ha az időközben magyar miniszterelnökké lett horvát bán, Khuen-Héderváry meg nem sürgeti. S míg Margalits Ede drnak, ki Baján is működött, Budapesten semmi kellemetlensége sem támad horvát tanszéke miatt, addig dr. Greksa Kázmérnak, a zágrábi kollégának, ugyancsak meggyült a baja kezdetben a hallgatóival, nem személye miatt, hanem magyarsága és magyar katedrája miatt. Az is egyik hajtása az elfogult sovinizmnsnak, hogy a Horvátországban is gyűlöletes emlékü Bach-korszaknak dicsőtelen emléke gyanánt meghagyták a középiskolákban a *német* nyelvnek kötelező tanítását, ellenben a *magyar* nyelv nem kötelező tantárgy, noha közjogi és történelmi alapon hasznosabb is, kegyeletesebb is lett volna.

Gondolták-e vajjon az 1868-iki carte blanche magyar kibocsátói, hogy békés törekvéseiknek a Dráván túl ily eredmény felel meg a közel jövőben? Gondolták-e hogy az autonóm közoktatásügy, melyet a horvát nép kulturális haladására oly előnyösnek vélték, lassanként olyan ék lesz, mely mindjobban belehatol a két ország közé? Magyar részről bizonyára nem gondolták. S midőn mindez mégis bekövetkezett, a fejlemények igazolják, hogy a horvát kérdés elmérgesedésének okait nem az anyaországban kell keresni.

Karcolat.

Tóbiás bajban, vagy világrekord a szemtelenség terén.

A mult héten történt, hogy Tóbiásnak valami örökségi ügyben Gajdobrára kellett utaznia. (Állítólag a nagynénje halt meg, ki 30 korona örökséget hagyott reá; ezt akarta személyesen fölvenni.) A baja—ujvidéki vonalon túlságosan sok utas soha sincs, ezúttal azonban, még a harmadik osztályon is minden hely el volt foglalva. (Tóbiás, elvből(?) mindig harmadik osztályon — azaz harmadik osztályú jeggyel — utazik.) Riporterünk azonban nem azért riporter, hogy ilyen esetben ne tudjon segíteni magán: Átment hát egyik második osztályú kocsiába. Ott se volt hely; azaz, lenni, volt, csak hogy a női-szakaszban; ott is csak egy. Tóbiás ebbe a fülkébe lépett;

— Megengedik, hölgyeim? . . .

Nem kapott választ. Ez azonban egy csöppet sem zsenirozta a jeles barátunkat, hanem minden teketória nélkül helyet foglalt két termetes asszonyosság között.

— Szép időnk van ma, — próbált beszélgetést kezdeni, de minthogy senkisémet reagált rá, elővette a lájbzsumnálját: a *Friss Ujságot* és olvasni kezdett. Amikor kiolvasta, végigterítette az ujságot a térdén, elővett egy jó fokhagymás szafaládét, és falatozáshoz látott. De ezt már a hölgyek sem álhatták meg szó nélkül:

— Ez már mégis csak szemtelenség — fakadt ki egy lorgnettes nagysága. Ha már betolakodik a női szakaszba, viselje magát illedelmesen. Különben majd csinállok én rendet, csak jöjjön a kalauz.

— Bocsánat, hölgyeim, de én még nem kávéztam és én mindig szafaládét szoktam kávézni — orvosi rendeletre.

— Ez tűrhetetlen! — fakadt ki egész neki-pirulva egy megenni való asszonyka. Lesz, a mi lesz, szóló és meghúzta a vészféket.

A mozdony egy pillanat múlva hosszú, éleset füttyentett, majd megállt. Az utasok ijedten dugdosták ki fejüket, a kalauz pedig idegesen futott kupéról-kupéra, hogy hol húzták meg a vészféket? Végre az egyetlen női szakaszhoz ért.

— Itt van valami baj? kérdezte az ijedségtől sápadtan.

— Igen itt! — feleltek egyszerre az asszonyok, vészujtató hangon. Tessék ezt az alakot innen kilökn.

— Mit keres maga itt? Hogy merészelt maga ide betolakodni? — kérdezte dühösen, a nyugodtan falatozó Tóbiást.

Tóbiás nem tudott rögtön válaszolni, mert tele volt a szája. Mikor azonban sikerült a félkilónyi mennyiséget lenyelnie, megtörülte a bicskáját és zsebetette, a kenyérmorzsát magáról lesöpörte, s csak aztán szólalt meg:

— Azon kezdem, kedves barátom, hogy ne szemtelenkedjék, mert meggyűlik a baja velem. Ez egy. Azon folytatom, hogy én magát fel fogom jelenteni, mert már két állomást elhagytunk és maga még mindig nem volt jegyet vizsgálni; ez kettő. Befejezem pedig azzal, hogy nekem jogom van itt ülni, dacára hogy a jegyem csak harmadosztályú. Érti? — maga bikfie! Ez három.

A kalauz a szemtelenség ezen hallatlan mértékétől megdöbbenve, ijedten hátrálni kezdett.

— De hisz ez női szakasz, maga szerencsétlen. Ide nem szabad bejönni, még akkor sem, ha nincs is másutt hely.

— Maga ne nevezzen engem szerencsétlennel, mert bizony Isten képen teremtem.

Szerencsétlennel nevez akkor, amikor én magamat a legszerencsésebbnek nevezhetem. Nézze meg péld. azt az aranyos hölgyet; hát nem szerencse az, hogy az ember vele egy kupéban utazik? Láta volna csak a kis fúriát, mikor meghúzta a vészféket! Ah! Isteni volt! . . .

— Ne tessék anyit szavallani, hanem tessék innen kihurcolkodni. A legközelebbi állomáson meg le fogjuk az urat szállítani.

— Mondtam már, hogy nekem jogom van itt lenni.

— Milyen cimen?

— Ha tud görögül, akkor megmondom.

— Tud a ménkü.

— Hát akkor szégyelje magát! Maga magyar vasúti kalauz akar lenni és még görögül se tud? Hahhahahaha! Bravó, nemzeti kormány! Különben idehallgasson, majd megsugom. Tudja, kedves barátom — mondta a kalauz fülébe, félig sugva — én egy speciális betegségbe szenvedek, én t. i. gyakran nem tudom, hogy fiú vagyok-e, vagy leány? Így péld. a sok szép asszony láttára most se tudom. Ha fiú vagyok, nincs jogom itt lenni, ha azonban leány, úgy jogom van rá.

— De hát . . .

— Fogja be a száját! Maga akarja tudni, amikor még én se tudom?

— Egyszóval, akkor az úr amolyan, se fiú, se leány?

— Olyas féle. De most ne sokat komázzunk, hanem indítsa el a vonatot. Egy, kettő!

A kalauz leforrázottan távozott, mert nem emlékezett rá, hogy a vasúti szabályrendelet hasonló esetekben milyen intézkedést ír elő. Előbb azonban még beszólt:

— Azért mégis jelentést teszek a legközelebbi állomáson.

A vonat megindult, de azontúl Tóbiás egyre idegesebben kezdett fészkelődni. Regőce előtt aztán felállt, pózba vágta magát, köszörült egyet a torkán, majd megszólalt:

— Hölgyeim! Én most távozom, nehogy Regőcén letartóztassanak. Kezeiket csókolom, magácskának pedig pá, — szólt csókot dobva, a bájos asszonyka felé — és távozott a kupéból.

A következő percben leugrott a vonatról, úgy, hogy Regőcén már csak hült helyét találták Tóbiásnak.

Telefon tudósítások.

Budapest, 1907. nov. 14.

Országgyűlés.

Budapest, 1907. nov. 14.

A képviselőház ma délelőtt *Návay* Lajos alelnök elnöklésével ülést tartott. A első szónok *Mazuralils* Bogoszláv, ki horvát nyelven beszél s a koalíciót támadja. Az indemnitási javaslatot nem fogadja el. Az ülés második szónoka *Miloszavlyevits* szintén horvát képviselő, ki beszéde során az elnök ismételt figyelemztetése dacára is eltér a tárgytól, a mi miatt az elnök megvonta tőle a szót. A horvátok erre példátlan méltatlankodásban törtek ki, mely a tanácskozást hosszabb időre megakasztotta. Ennek az lett a következménye, hogy az elnök kijelentette, hogy *Popovics* Dusán és még három horvát képviselő parlamentarikus viselkedése miatt a mentelmi bizottságnál fog jelentést tenni. Ez csak újabb zsvajra szolgáltatott okot.

Popovits szólásra emelkedik, majd horvát nyelven beszélni kezd.

— Beszéljen magyarul! — kiáltották ingerülten a Ház minden oldalán.

Az elnök végre is megvonta tőle a szót.

Návay elnök: Engem, t ház, mi sem fog eltéríteni attól, hogy a házszabályokat a lehető legnagyobb szigorral ne kezeljem. A képviselő úr — mondta *Popovits* felé fordulva — meggyalázta a képviselőházat, amikor meggyanusította az elnököt, hogy a házszabályokat az elnöki fizetésre való tekintettel kezeli agresszív módon. Őt vádolhatják a horvátok, amivel nekik tetszik, vádolhatják zsebkendő-lobogtatással, mindez azonban őt hidegen fogja hagyni.

Az ülés fél háromkor még mindig folyik.

Kilépés a függetlenségi pártból.

Farkasházy Zsigmond és *Polónyi* Dezső ma levelet intéztek *Kossuth* Ferenchez, mint a függetlenségi párt elnökéhez, amelyben bejelentik a pártból való kilépésüket. *Polónyi* Dezső az apját követi, *Farkasházy* pedig mindig a párt küszöbén állott.

Új pártalakulás. (?)

A függetlenségi párt disszidensei hangzatos frázisokat használnak és „*Kossuth* Lajos” pártot akarnak alakítani. Azt hiszik, hogy a szabadság apostolának nevét felhasználva, megbonthatják a függetlenségi pártot, tehát azt a pártot, amely tényleg *Kossuth* Lajos szent elveit vallja és hirdeti. A *Kossuth* Lajos párt első értekezlete ma este lesz.

Lemondott főispán.

Andrássy Gyula belügyminiszter ma kihallgatáson fogadta *Kabdebó* György temesmegyei főispánt, aki átnyújtotta lemondó levelét. A lemondásnak oka a főispán és *Joanovics* alispán között levő differenciára vezethető vissza. *Kabdebó* lemondását *Andrássy* elfogadta.

Tüntetés egy konzul ellen.

Milánóban ma délelőtt zajos tüntetést rendeztek az ottani diákok az osztrák-magyar konzul ellen.

NAPIHIREK.

Előkelő vendégek érkeztek ma a délutáni vonattal Bajára. Gróf *Széchenyi* Emil több előkelő földbirtokos kíséretében az egy órai vonaton, külön szalon kocsiban Bajára érkeztek, hogy működésben megtekintsék *Kőszegi* Károly világra szóló szántó-vető gépét. A gépet működésben a *Kopányban* megtekintették és arról a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak.

Miniszteri köszönet. Gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter köszönetét nyilvánította özvegy *Pap-Kovács* Györgyné szül. *Boross* Katalin úrnő, bajai lakosnak ezer koronás nagylelkű ösztöndíj-alapítványáért, melyet a helybeli ciszt. r. főgimnáziumba járó szegény, szorgalmas, jómagaviseletű ifjúság számára tett le.

Intézkedések a választásra. A november hó 24-én megejtendő választásra az I. kerületben a jegyzőkönyvvezető dr. Fehér Lőrinc I. aljegyző, a személyazonosságot igazolja dr. Molnár Mihály rendőrfőkapitány, a II. kerületben jegyző dr. Reiser Antal II. aljegyző, személyazonosságát igazolja dr. Hechtl József rendőrkapitány, a II. kerületben jegyző dr. Flórián Géza tb. aljegyző, a személyazonosságot igazolja Kerék Illés.

Ruhakiosztás. A bajai izraelita nőegylet tegnap délután 19 szegény iskolás leányt látott el meleg téli ruhával. A kiosztás alkalmával több hölgy jelent meg az iskolában, ahol az aktus végbement. A gyermekek nevében Erdős Jakab igazgató mondott köszönetet az egyesületnek. A nőegyletet elismerés és dicséret illeti meg azért, hogy évenként gondoskodik a szegény gyermekek felruházásáról.

Költözködik az adóhivatal. A mit oly régen sürgetett már úgy a polgárság, mint az adóhivatal tisztviselői kara, végre bekövetkezett. A kincstár végre megemberelte magát és elvitte az adóhivatalt a régi, rozoga épület dohos, sötét szobáiból. Az adóhivatal november hó 18-án végleg elhagyja régi helyiségét és átköltözködik a Sárdy-féle házba. A felek felkéretnek, hogy »november hó 18-án, 19-én és 20-án ne járjanak az adóhivatalba, mert ügyük a költözködés ideje alatt úgy sem intézhető el.

A díjnokok ügyében alkotandó szabályrendelet tervezetét elkészítette és tegnap benyújtotta a tanácsülésnek dr. Klenáncz György t. ügyész. A tervezet a fizetést 1 kor. 60 fill. és 3 korona között határozza meg. A tanács a szabályrendelet tervezetét kiadta a jogügyi bizottságnak véleményezés céljából.

Dohányárusok munkaszünete. A pénzügyminiszter legutóbb módosította a dohányárusok munkaszünetére vonatkozó rendelkezéseit és módosító körrendeletét a napokban megküldötte a bajai rendőrhatóságnak is. A módosítások a következők: A nem kizárólagos dohányárusok vasárnapokon és Szent-István napján a főüzletük nyitvatartására megszabott időn túl a dohánygyártmányok eladásával is szünetelni tartoznak. A kizárólagos dohányárusok vasárnapokon és Szent-István napján délután 3 óráig kötelesek üzletüket nyitvatartani, azontul az üzletet bezárni és a dohányeladást beszüntetni tartoznak. A dohánynagyárusok a nagyban eladást hétköznapokon reggeli 8 órától esti 6 óráig tartoznak teljesíteni.

Nincs többé éjjeli zene. Olvassátok és borzadjatok. A jó vidék poétikus gyönyöreinek csimborasszója hullott romba! A leányalmok hetedik mennyországa, a szerelmes gavalérok legodaadóbb virtusa... Andrássy Gyula gróf belügyminiszter egy rosszkedvű rendeletet adott ki, amelyben a kivételes zeneengedélyek megszorításáról intézkedik és az éjjeli zenét szigorú büntetés terhe alatt véglegesen tiltja... Egy szó nyíllalott a hazán keresztül... Nem kegyelmes ur, ezt a rendeletet nem hajtja végre sem Magyarország, de szé-

les e világ egyik csendőrsége és rendőrsége sem. Irott malaszt lesz ez, míg holdvilág, szerelmes legény és muskátlis ablak lészen ez országban. És ha százszor bírságnak is, büntetnek is, csak azért is dungó dári dungó.

Habzó italok gyárosait különösen érdekelni fogja, hogy ezentúl nem kénytelenek a kevésbé kiadó mesterséges szénsavat használni, mivel a kartellen kívüli Muschong-Buziásfürdői hatalmas szénsavművek a világhírű buziásfürdői természetes szénsavforrásokból nyert vegyileg tiszta természetes folyékony szénsavat bármely mennyiségben szállítja.

Határidő üzlet

1907. november 14:

Búza októberre — K — áprilisra 12 K 77
Rozs » — » — » 11 » 95
Zab » — » — » 8 » 63
Kukorica májusra 7 » 38

Az árak 50 kg.-ként értendők.

Segédszerkesztő: FODOR KÁROLY. Kiadóhivatal: WAGNER ANTAL könyvkereskedésében.
Szerkesztőség telefon száma: 101.
Kiadóhivatal telefon száma: 36.

NYILT-TÉR

Ezen rovatokban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Istenben boldogult, szeretett GYULA öcsém elhunytá alkalmával oly nagyszámúban halmoztak el részvénytulajdonosokkal rokonaim, jó barátaim és ismerőseim, hogy azt mindenkinek külön-külön megköszönni képtelen vagyok.

Fogadják tehát ezúton hálás köszönetemet.

Baja, 1907. november 14-én.

Dr. Valentin Emil.

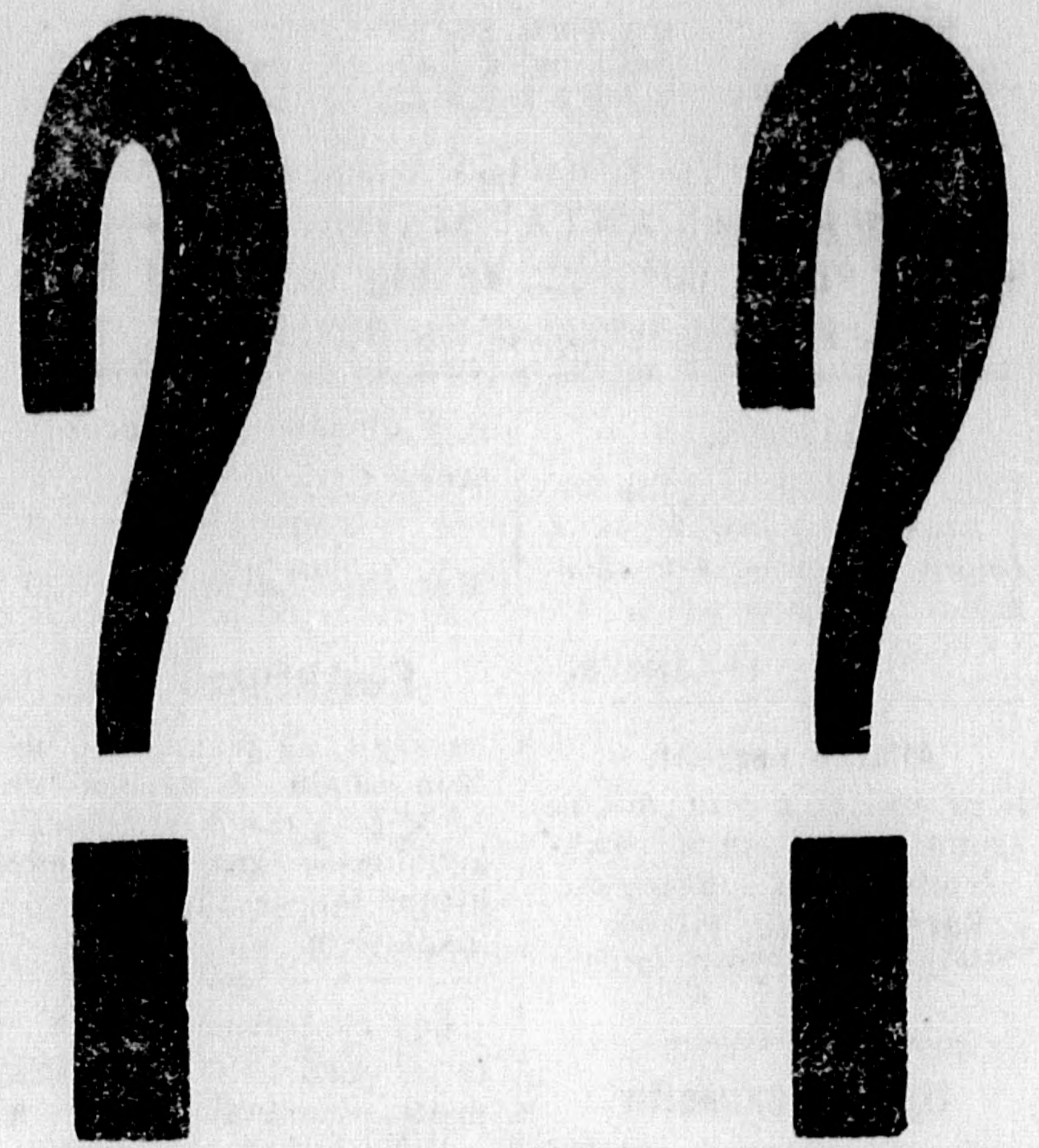
HÁZAK, INGATLANOK
adás-vételét és bérbeadását
olcsón közvetít:
TAUBNER FÜLÖP
alkusz BAJÁN.

Ház,

mely áll 2 szoba, konyha, présház, istálló, felszer, pince és az udvarban egy kukorica-góróból — alkalmas fűszer és egyéb hasonló üzletnek — eladó

Háromnyul- és Kálmán-király-utca sarok 12 szám. Bővebb felvilágosítást ad ugyanott:

6-3 **özv. Pastrovics M.-né.**

A legujabb ujság az, hogy Rosenfeld és Weisz butorkereskedőknél kaphatók a legszebb és legjobb butorok.

MŰHELY ÁTTELVEZÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség nagybecsű tudomására hozni, hogy

mechanikai, épület- és műlakatos
műhelyemet

Munkácsi Mihály-utcába, a Haiduska-féle házba áthelyeztem.

Elvállalok mindennemű, e szakmába vágó munkát, u. m.: épület-munkákat, díszlakatos munkát, kerékpár és varrógép javítást, villamos csengő és házi telefon, gáz, vízvezeték és fürdőszoba-berendezést, valamint szivattyús kutak jókarban tartását és évi kezelését.

A mélyen tisztelt közönség szives pártfogását kéri

kitünő tisztelettel

GLÁSZ LIPÓT
műlakatos.

30-24

Hölgyek figyelmébe!

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozni, miszerint az idényre már megérkeztek

a kézimunka ujdonságok

u. m. Gobelin, Smyrna, Aida, Északi.

Ujdonságok és különlegességek naponta érkeznek.

Nagy és változatos raktár a kézimunkákhoz szükséges szövetek és fonalakból.

Ajánlom a n. é. hölgyközönség figyelmébe jól és izlésesen berendezett **Elő-nyomdát**. Elvállalok mindennemű himzést és montirozást.

Teljes raktár csecsemő kelengyében.

Teljes tisztelettel

HUSZÁR ARNOLD

Bódog-tér.

Jutányos s figyelmes kiszolgálás!

UJDONSÁGOK FORRÁSA!

Elsőrangú férfi szabóság!

Alapított
1875-ben.

Lövenstein Frigyes

Aranyéremmel
kitüntetve.

KÉSZ FÉRFI-, GYERMEKRUHA, NŐI FELÖLTŐK ÁRUHÁZA
BAJA, VÁROSI BÉRHÁZBAN.

10% kedvezmény „Tisztviselők Takarékpénztári r. t. Részvényeseinek és tagjainak.”

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban :
Ifj. WAGNER ANTAL könyvkereskedésében.
Minden szó 4 fillér. = Vastag betűből 8 fillér.
A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Bátor I.
Kedves sorait megkaptam s azokra holnap fogok a helyen érdemlegesen válaszolni Addig is pá!

Flótiakája.

Állandó kereset.
Keresztény ügynökök azonnal felvételnek Szakértelem nem szükséges.
Sáray Rezső, ellenőr.
Baja, Szt-György-utca.
3-1

Ujság kézbesítő
naponta (ünnepek és vasárnap kivételével) este hattól kezdődő munkára kerestetik tisztességes havi fizetéssel. Aki ezen munka elvégzésére vállalkozik, jelentkezézők ifj. Wagner Antal könyvkereskedésében.

Egy elegánsan butorozott szoba egy, vagy két úr részére kiadó.

Mészáros Lázár-utca 26.

Fényképező gép

használt, de jó karban, olcsón eladó. A kép méret 12 x 16 1/2 cm. s van hozzá két kettős kazetta s egy kitűnő lencse Cim a kiadóhivatalban.

Egy igen csinos úriház
teljes jókarban, elköltözés miatt, azonnal eladó a Belvárosban. Ugyanott több vendéglő házzal és anélkül eladó, bővebbet Hochfelner Géza közvetítő Pesti-út 15
Kisebb és nagyobb szőlők a város alatt szintén eladók
3-1

!! Szilvalekvár !!

saját főzés, valamint

vizes ugorka

szintén saját készítés, úgy nagyban, mint kicsinyben kitűnő minőségben kapható

WEITZENFELD ANTAL

fűszerkereskedésében

BAJÁN.

6-3

Alkalmas helyiség

fűszer-, csemege- vagy bármilyen üzlethez

a város legélénkebb, legforgalmasabb helyén, azonnal bérbe adandó.

Hol? Wellisch Gusztávnál megtudható.

SZANTÓI VIZET IGYUNK!

! Szántói víz !

olcsó és kiváló.

Elismert legjobb gyógyhatású és asztali MAGYAR valódi ÁSVÁNY-VIZ.

Legelső orvosi szaktekintélyek ajánlják gyomor és bélbajok ellen.

ÁRAK:	
1 1/2 literes palackokban	56 fill.
1 literes palackokban	40 fill.
1/2 literes palackokban	30 fill.

Jó, kellemes és kiváló hatása!

Egyedüli elárusító Baja és környékére:

Gludovác Ferenc utóda.

SZANTÓI VIZET IGYUNK!

Vendéglő megnyitás.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, miszerint a volt

Élő-féle vendéglő

helyiségét, a **Nemzeti Szálloda** nagyterme mellett, a **Sugovica** partján, kibéreltem és azt a mai kor igényeinek megfelelőleg, kényelmesen berendezve, a

Vadászkürtökhöz

címezve a mai nappal megnyitottam.

A n. é. közönség nagybecsű meglegedését kitűnő, tiszta és jó italokkal s jó ételekkel kívánom megnyerni.

Naponta villásreggeli!

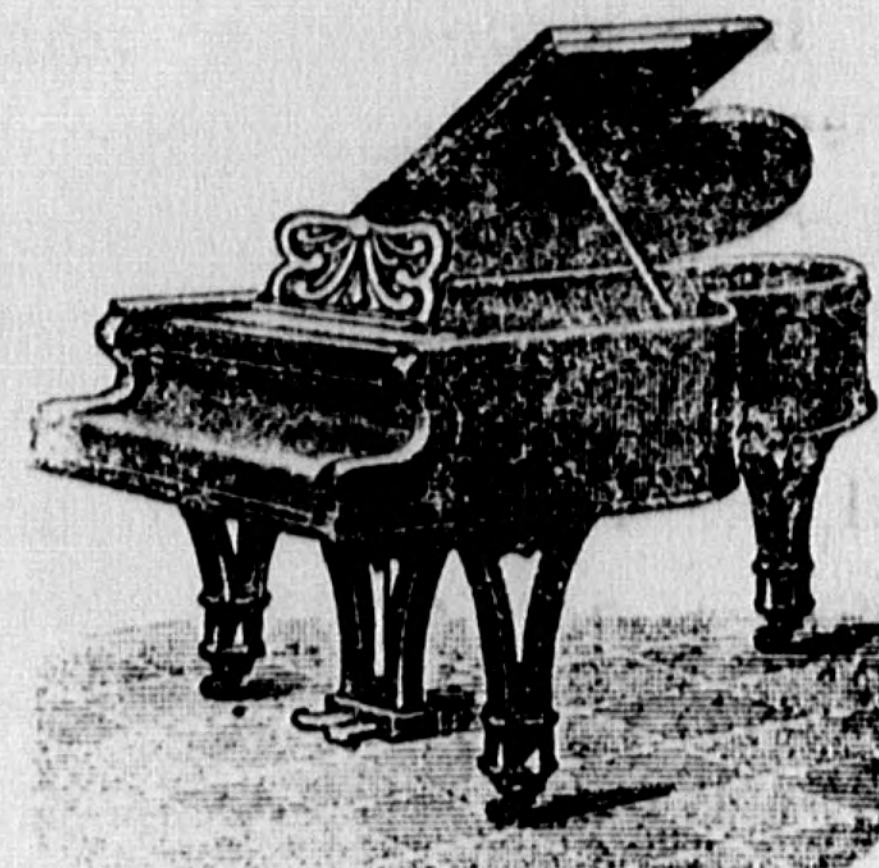
A közönség szíves pártfogását kéri mély tisztelettel

Engelmann Frigyes,

Vadászkürt vendéglős.

NAGY

ZONGORA
RAKTÁR

BAJÁN.

Tisztelettel jelentem, hogy

**ZONGORA
RAKTÁRAMAT**

jelentékenyen megnagyobbítottam,

hogy a t. zongora-vásárló közönség igényeit minden irányban kielégíteni képes legyek. Raktáron tartok úgy egyszerű, mint diszesebb, eszerint olcsóbb és drágább ZONGORÁKAT — az árak megfelelő kitűnő minőségben. RAKTÁRON vannak úgy

**Mignon-, mint szalón
Szárny-zongorák,**

valamint angol mechanikájú hangverseny zongorák, barna, (fényes és matt,) továbbá fekete és mahagoni színben.

PIANÓK

szintén háromféle kivitelben vannak raktáron. — Raktáramon bárki által is megtekinthető a világhírű HUPFELD-féle

PHONOLA

(más néven: Pianola), mely bármely zongorán művészi tökéletességgel és nüanszirozással játszsa le a legnehezebb darabokat

Áraim igen előnyösek, fizetési feltételeim pedig kedvezők.

Hangszereim jóságáért legmesszebb menő garanciát nyujtok.

Amidőn még közölném, hogy régi zongorákat is becserélek, maradtam szíves támogatást kérve,

hazafias tisztelettel

IFJ. WAGNER ANTAL.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb iparicélokra

Legkiadósabb természetes szénsav!

A Budapest székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgáló intézet 1907. évi 4615. sz. vegyelemzési bizonyítványának kivonata:

»Szága és íze: rendes. SZÉNSAVTARTALMA: 99,57%.

A vizsgált foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelményeknek teljesen megfelel s magas szénsavtartalma alapján igen jónak minősíthető

Felvilágosítással készségesen szolgál:

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe: BUZIÁSFÜRDŐN.

Sürgőnyezim: Muschong-Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.